

Saksutredning

Arkivreferanse: -

Saksbehandler: Kari H. Slaattelid

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
	08.02.24	Senja kommunestyre

Evaluering av lokalrådsordningen

Andre dokumenter:

1. Vedlegg 1 Møtereferat 27.09.23 – Evaluering av lokalrådsordningen i Senja kommune
2. Vedlegg 2-9 Skriftlige innspill fra lokalråd og grendeutvalg
3. Vedlegg 10 Oppdaterte vedtekter for grendeutvalgene i Senja kommune

Rådmannens innstilling

1. Navn på nærdemokratimodellen endres fra Lokalråd til Grendeutvalg.

I stedet for 8 lokalråd blir det 17 grendeutvalg:

- Område 1 Lenvikhalvøya lokalråd blir 3 grendeutvalg: Kårvik grendeutvalg, Rossfjord grendeutvalg og Trollvik grendeutvalg.
- Område 2 Finnsnes lokalråd legges ned som område.
- Område 3 Gibostad skolekrets lokalråd blir 2 grendeutvalg: Lysnes grendeutvalg og Gibostad grendeutvalg.
- Område 4 Nord-Senja lokalråd blir 5 grendeutvalg: Botnhamn grendeutvalg, Fjordgård grendeutvalg, Havørn UIL, Mefjordvær bygdelag og Husøy grendeutvalg.
- Område 5 Yttersida lokalråd blir 2 grendeutvalg: Yttersida grendeutvalg (som består av Hamn, Straumen, Bergsbotn, Skaland, Bøvær, Steinfjord og Ersfjord). Gryllefjord og Torsken grendeutvalg.
- Område 6 Søndre Torsken lokalråd blir 1 grendeutvalg: Søndre Torsken grendeutvalg.
- Område 7 Sør-Senja lokalråd blir 1 grendeutvalg: Sør-Senja grendeutvalg.
- Område 8 Indre Senja lokalråd blir 3 grendeutvalg: Russevåg, Vågan og Laksfjord grendeutvalg, Grasmyr grendeutvalg og Solli grendeutvalg

2. Økonomiske ramme kr. 400 000. Tilskudd utbetales i tråd med vedtektene.
3. Kommunestyret vedtar vedtekter iht. vedlagt forslag, og som gjelder alle grendeutvalgene.

Saksopplysninger

Bakgrunnen for saken er oppfølging av kommunestyrets vedtak 26. juni, sak 83/23 *Evaluering av lokalrådsordningen*, med følgende vedtak:

1. Senja kommunestyre utsetter saken og ber rådmann ta initiativ til at alle lokalrådene evaluerer strukturen sammen med grendeutvalg og andre lag og foreninger i sitt område. Lokalrådene sender inn evaluering skriftlig.
2. Senja kommunestyre ber rådmann vurdere for og imot hele lokalrådsstrukturen med bakgrunn i evalueringen fra lokalrådene. Senja kommunestyre ønsker en lik struktur i hele kommunen, ikke en kombinasjon av lokalråd, grendeutvalg og næringsforening.
3. Senja kommunestyre ber om at historikken legges ved saken til neste behandling

Vedtaket i kommunestyremøtet 26. juni ble fulgt opp 27. september 2023. Lederne for de 6 nåværende lokalrådene, grendeutvalgene Lysnes, Gibostad (Gibostad skolekrets), Kårvik, Rossfjord og Trollvik (Lenvikhalvøya) og Russevåg, Vågan og Laksfjord (Indre Senja) samt næringsforeningen Finnsnesregionen, ble invitert av rådmannen til et fysisk evalueringsmøte.

I forkant av dette møtet ba Senja kommune om skriftlig tilbakemelding fra lokalrådene, grendeutvalgene og evt. andre lag, på hvordan de evaluerer strukturen i eget lokalrådsområde og om det skal være lokalråd eller grendeutvalg. Videre ba Senja kommune om tilbakemelding på referatet fra møtet 27. september og vårt forslag til saksutredning.

Vurderingene fra lokalrådene og grendeutvalg

1. *Område 1 Lenvikhalvøya lokalråd*

Lenvikhalvøya ønsker å organiseres fra lokalråd til grendeutvalg. De mener at lokalrådsmodellen blir et ekstra byråkrati, siden de tre grendeutvalgene – hhv. Kårvik, Rossfjord og Trollvik – fungerer og samarbeider godt. De trenger derfor ikke et overbyggende lokalråd.

Lenvikhalvøya lokalråd endres til:

- Kårvik grendeutvalg
- Rossfjord grendeutvalg
- Trollvik grendeutvalg

2. *Område 2 Finnsnes lokalråd*

Senja kommune har ikke lykket med å etablere Finnsnes lokalråd.

Rådmannen har gjort flere forsøk på å få på plass et styre og etablere rådet, bl.a. i samarbeid med Næringsforeningen i Finnsnesregionen ved gjennomføring av folkemøte 9. mars 2023 med fokus byutvikling og etablering av lokalråd.

Næringsforeningen ga tilbakemelding før evalueringsmøte 27. september, at de ikke ser det som naturlig å etablere et lokalråd i regi av foreningen.

Det anbefales ikke å etablere grendeutvalg i område Finnsnes.

3. *Område 3 Gibostad skolekrets lokalråd*

Gibostad grendeutvalg og Lysnes grendeutvalg har godt fungerende grendeutvalg med lang historie, hvor bygdefolket finner det mer naturlig å legge sin innsats.

Gibostad og Lysnes viderefører sine grendeutvalg og inviterer Senja kommune til å bruke grendeutvalgene til å formidle informasjon og saker. Samtidig ønsker de å få utbetalt midlene som er avsatt for området. De to grendeutvalgene vil fordele disse til gode lokale formål – og ber om at tilskuddet utbetales fast årlig.

Gibostad skolekrets lokalråd endres til:

- Lysnes grendeutvalg
- Gibostad grendeutvalg

4. Område 4 Nord-Senja lokalråd

Grendeutvalgene er i drift i Fjordgård, Husøy, Botnhamn, og bygdelag i Senjahopen og Mefjordvær. Det er ikke noe i veien for å oppheve lokalrådet og ha grendeutvalg.

Nord-Senja lokalråd endres til:

- Botnhamn Grendeutvalg
- Fjordgård Grendeutvalg
- Havørn UIL (som dekker Senjahopen)
- Mefjordvær bygdelag
- Husøy Grendeutvalg

5. Område 5 Yttersida lokalråd

Yttersida lokalråd ønsker å dele opp sitt store område til 2 grendeutvalg.

Yttersida lokalråd endres til:

- Gryllefjord og Torsken grendeutvalg
- Yttersida grendeutvalg (som består av Hamn, Straumen, Bergsbotn, Skaland, Bøvær, Steinfjord og Ersfjord).

6. Område 6 Søndre Torsken lokalråd

De er fornøyde med dagens ordning og vil opprettholde og representere alle bygdesamfunn i område Søndre Torsken, fra Flakstadvåg i sør til Grunnfarnes i nord.

Søndre Torsken lokalråd endres til:

- Søndre Torsken grendeutvalg

7. Område 7 Sør-Senja lokalråd

Bygdene i området Skatvik/Tranøyboten og sørover utgjør Sør-Senja, som har 7-8 bygdelag/velforeninger. De mener at den geografiske lokalrådsinndelingen fungerer godt.

Sør-Senja lokalråd endres til:

- Sør-Senja grendeutvalg

8. Område 8 Indre Senja lokalråd

Området dekker Vangsvik, Silsand, Svanelvmoen, Vesterfjell, Tranøybotn og Bryggshaugen.

Lokalrådet mener området er for stort område å dekke, derfor ønsker de å gå tilbake til grendeutvalgsmodellen.

Indre Senja lokalråd endres til:

- Russevåg, Vågan og Laksfjord grendeutvalg
- Grasmyr grendeutvalg
- Solli grendeutvalg

Vurdering

Senja kommune har i 2022 og 2023 prøvd ut lokalrådsmodellen med 8 områder, som et ledd i å styrke nærdemokratiet og komme tettere på innbyggerne. Dette etter sammenslåingen i 2020 av fire kommuner til én, og endring fra politiske lokalutvalg til lokalråd i 2021. Resultat:

- Vi har lykket med å etablere 6 av 8 lokalrådsområder.
- Vi har ikke lykket med å etablere Finnsnes lokalråd og Gibostad skolekrets lokalråd.
- Lenvikhalvøya og Gibostad skolekrets ønsker ikke overbygningen lokalråd, men vil fortsette som dagens grendeutvalg i sine respektive områder.
- Vi har fått tilbakemelding om at Yttersida lokalråd, Lenvikhalvøya lokalråd og Indre Senja lokalråd, er for store nedslagsområder. To lokalrådsområder Sør-Senja og Søndre Torsken, er fornøyde med dagens område og ordning.

Endre navn fra lokalråd til grendeutvalg

Tidligere Lenvik kommune hadde i sin tid, ved utarbeidelse av sin kommuneplan, meget positive erfaringer med å etablere grendeutvalg som en aktiv samarbeidspartner. De samme grendeutvalgene er fortsatt i drift i Senja, etter at vi innførte lokalrådsmodellen.

Rådmannen tar til følge tilbakemeldingene fra lokalråd og grendeutvalg.

Økonomi

Den nåværende økonomiske rammen på kr.400 000 er totalt tilskudd til de definerte grendeutvalgene. Tilskudd utbetales i tråd med vedtektene.

Område 6 og 7 som beholder sitt nåværende geografiske område og kun endrer navn, får det fastsatte beløpet per lokalråd på kr. 50 000. De øvrige får fordelt kr. 300 000, som utgjør kr. 20 000 hver.

Grendeutvalget mottar årlig tilskudd fra kommunen iht. kommunestyrets vedtak. Tilskuddet utbetales etter at kommunen har mottatt grendeutvalgets årsberetning og budsjett, innen 1. kvartal hvert år.

Grendeutvalgets mandat og oppgaver

Grendeutvalgets viktigste mandat er å ivareta og fremme områdets interesser overfor kommunenes politiske organer, og være kontaktledd mellom lokalmiljøet og kommunen.

Grendeutvalget kan i kommunestyret uttale seg i saker som hører inn under det enkelte grendeutvalgs geografiske område, og kan også ta initiativ til egne saker.

Grendeutvalget kan fremme forslag til kommunen på utvikling av lokalmiljøet på områder som bosetting, oppvekstmiljø, helse, omsorg, stedsutvikling og ellers på øvrige områder av interesse for lokalbefolkningen.

Grendeutvalget mottar årlig tilskudd fra kommunen iht. kommunestyrets vedtak. Tilskuddet utbetales etter at kommunen har mottatt grendeutvalgets årsberetning og budsjett, innen 1. kvartal hvert år.

Oppgaver for grendeutvalget:

- Være et kontaktledd i kommunale saker og høringer som gjelder området.
- Være et kontaktledd i beredskapssituasjoner, hvor det er behov for kommunikasjon med grendeutvalgets geografiske virkeområde.
- Nominere kandidater til Ungdomsrådet.
- Gi innspill på navn til stemmestyret i stemmekretsene som grendeutvalget tilhører, når det er kommunestyre-/fylkestingsvalg, stortingsvalg og sametingsvalg.

Oppgaver for kommunen:

- Kommunen utbetaler årlig tilskudd til grendeutvalget iht. kommunestyrets vedtak.
- Kommunen mottar dokumentasjon fra grendeutvalgene om hva pengene brukes til. Dette er dokumentasjon på at midlene blir brukt iht. intensjonen, noe som er et krav fra revisjonen.
- Kommunen følger opp grendeutvalgene i forhold til aktuelle saker og høringer.
- På forespørsel kobles grendeutvalgets leder/representant med kommunedirektør/ordfører/aktuell saksbehandler, i saker som hører inn under det respektive grendeutvalgs geografiske virkeområde.
- Kommunen informerer utad til innbyggerne om grendeutvalgenes rolle og aktuelle saker som berører hele kommunen.
- Kommunen v/kommunedirektør og ordfører arrangerer årlig felles dialogmøte med grendeutvalgenes ledere, med faglig nyttig innhold.

Rådmannen mener en etablering av et gjensidig forpliktene samarbeid med grendeutvalgene, forsterker lokaldemokratiet.

Målet er at grendeutvalgsmodellen gir et godt fundament for god dialog og samhandling mellom bygdene i Senja og kommunen, både politisk og administrativt.

Senja rådhus, 08.02.24

Hogne Eidissen
Rådmann